

NR. 19. ONTBINDING VAN ARBEIDSOVEREENKOMST VAN DIRECTEUR; VERGOEDING

Er zijn dusdanig diepgaande conflicten tussen de betreffende directeur en het bestuur, de beide directeurs en van de centra en het hoofd administratieve dienst, dat van een wijziging van omstandigheden die ontbinding rechtvaardigt, sprake is. Kosten van outplacement. Overeenkomstige toepassing van wachtgeldregeling van CAO.

Scheidsgerecht voor het Nederlands Ziekenhuiswezen

(prof. mr. T.A.W. Sterk, voorzitter, drs. W.A. van der Meeren, drs. A.A.F.M. Breukers MBA, mr. J.B.M. Roes, mr. D.A.C. Slump, leden, met bijstand van mr. M.E. Biezenaar, griffier)

31 augustus 1995

Bindend advies (95/16) in de zaak van:

A,
gevestigd te X,
eiseres,
gemachtigde: mr. A. Schellart,

tegen:

B,
wonende te Y,
verweerder,
gemachtigde: mr. A.H. Hoving.

Partijen zullen hierna ook worden aangeduid als 'A' resp. 'B'.

1. De procesgang

1.1. Eiseres heeft bij memorie van eis verzocht de arbeidsovereenkomst met B dadelijk, althans op korte termijn te ontbinden, met bepaling ten aanzien van de kosten als het Scheidsgerecht in goede justitie zal menen te behoren.

1.2. Verweerder heeft bij memorie van antwoord primair verzocht het verzoek tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst af te wijzen en subsidiair, in het geval de arbeidsovereenkomst wordt ontbonden, te bepalen dat aan hem de volgende vergoeding toekomt:

- onverkorte toepassing van de wachtgeldregeling ingevolge de CAO gedurende 63 maanden;
- betaling van een nog nader te specificeren bedrag ter zake van verlies aanspraak OBU;
- betaling van een bedrag van f 122.000,= (verlies van emolumenten, auto en ziektekostenverzekering en onkostenvergoeding);
- voor zover de ontbinding eerder ingaat dan 1 januari 1996: betaling van salariskosten naar rato, maximaal f 126.000,=;
- betaling van een bedrag van f 28.000,= wegens het verlies van concrete vooruitzichten op toekomstige gratificaties;
- betaling van een bedrag ad f 40.000,= terzake van inschakelen outplacement-bureau;
- vergoeding van de volledige kosten van rechtsbijstand inclusief voorschotten, vast te stellen op f 20.000,= (excl. BTW);
- vergoeding van immateriële schade ten bedrage van f 100.000,=.

Op 27 juni 1995 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Daarbij waren voor eiseres aanwezig de heer C en D respectievelijk secretaris en penningmeester van het Bestuur en de gemachtigde. Verweerder was in persoon aanwezig, bijgestaan door zijn gemachtigde.

Beide partijen hebben hun standpunten aan de hand van pleitnotities toegelicht en producties in het geding gebracht.

2. Samenvatting van het geschil

2.1. A exploiteert ten behoeve van visueel gehandicapten een tweetal zorgcentra, 'E' te Z en 'F' te X en voorts een drietal scholen. De vereniging heeft een verenigingsbureau dat de financiële en personele administratie beheert alsmede zorg draagt voor de gemeenschappelijke activiteiten van zorgcentra en scholen. A is gelieerd met de Stichting Steunfonds A en de Stichting H.

B is op 1 april 1977 in dienst getreden bij A. Sinds 1 januari 1984 is hij directeur financieel economische zaken van A, in welke hoedanigheid hij tevens directeur is van beide hiervoor genoemde gelieerde stichtingen. Zijn taakgebied omvat volgens het directiereglement van 1 maart 1993 het beleid en de exploitatie van het verenigingsbureau, de centrale diensten en de gezamenlijke activiteiten.

Het salaris van B bedraagt f 14.760,= bruto per maand. Daarnaast heeft B de beschikking over een lease-auto, een vaste onkostenvergoeding van f 250,= per maand en een bijdrage van 50% in zijn ziektekostenverzekering.

B is 50 jaar.

Het Bestuur van A heeft bij brief van 7 november 1990 aan dr. I te W opdracht gegeven onderzoek te doen naar en advies te dienen inzake de managementstructuur binnen de vereniging. In dit rapport merkt dr. I ondermeer op:

'Volgens onze waarnemingen verstoort de controverserige omtrent het financieel beheer in ernstige mate het functioneren van de verenigingsdirectie en verdient zij de bijzondere aandacht van het Bestuur'.

De conclusie van het rapport luidt dat de beide centra dienen te worden verzelfstandigd. Het Bestuur heeft deze conclusie overgenomen.

Bij brieven van 16 maart 1992 en 18 december 1992 heeft de heer J, directeur van E te Z, zich tot B gewend en zijn verbazing en ongenoegen uitgesproken over diens werkwijze in een aantal zaken. De eerstgenoemde brief is mede geschreven namens de heer K, directeur van F te X.

Voorts heeft J in de periode van 2 november 1993 t/m 2 november 1994 zeven brieven geschreven aan de voorzitter dan wel de penningmeester van het Bestuur waarin hij, samengevat, constateert dat van een goed functioneren van B geen sprake is. Twee van deze brieven zijn mede geschreven namens K voornoemd.

Bij brief van 11 november 1994 aan B heeft J medegedeeld geen enkel vertrouwen meer te hebben in samenwerking met hem.

Binnen de Economische Administratieve Dienst van het verenigingsbureau zijn spanningen gerezen tussen B en het hoofd van de Economische en Administratieve Dienst, de heer L. B wenste de functies 'registratie' en 'informatie' ten behoeve van centra en scholen te scheiden; L was het hiermee niet eens. B heeft een nieuwe staffunctie gecreëerd en daarin een functionaris benoemd die de functie 'informatie' behartigde en rechtstreeks aan B verantwoording verschuldigd was.

Op verzoek van het Bestuur heeft M advies uitgebracht inzake de gerezen problemen.

M heeft geadviseerd de functie van de afdeling EAD volledig in stand te laten en tot deze functie mede te rekenen het verstrekken van informatie aan de centra.

B heeft in de maanden oktober en november 1994 diverse bedragen, in totaal ruim f 100.000,= van A overgemaakt aan de met faillissement bedreigde Stichting N, waarvan hij bestuurslid is, zonder dat daartoe een opdracht door het Bestuur was gegeven. Deze gelden zijn later door B weer teruggeboekt naar A.

De heer J en vervolgens het Bestuur heeft verschillende malen aan B verzocht het Bestuursbesluit over het salaris en de onkostenvergoeding van J uit te voeren. Hieraan is 17 maanden na het besluit gevolg gegeven.

Op 21 november 1994, 2 december 1994, 9 januari 1995 en 13 februari 1995 heeft een bestuursdelegatie gesprekken gevoerd met B. Daarin is door het Bestuur kritiek geuit op de handelwijze van B in ondermeer de N-zaak en de salariskwestie van J. Het Bestuur heeft aangegeven de arbeidsovereenkomst met B te willen beëindigen.

Op 6 februari 1995 heeft een gesprek plaatsgevonden van de beide directeuren J en K met B. Aan het eind van het gesprek hebben J en K gezegd geen vertrouwen te hebben in het persoonlijke en professionele functioneren van B. Bij brief van 22 november 1994 heeft de penningmeester van het Bestuur naar aanleiding van het gesprek op 21 november daarvoor aan B medegedeeld dat de onbeperkte tekenbevoegdheid van B werd gewijzigd in een beperkte tekenbevoegdheid.

Bij brief van 6 maart 1995 heeft het Bestuur aan B een voorstel gedaan om tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst te komen.

Bij schrijven van 23 maart 1995 heeft B geantwoord dat hij op de verschillende inhoudelijke geschilpunten in een latere brief zal antwoorden; hij spreekt niet over beëindiging.

Bij brief van 3 april 1995, welke brief diezelfde dag door de secretaris aan B is overhandigd, heeft het Bestuur B medegedeeld dat op zo kort mogelijke termijn een verzoek tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst zal worden ingediend en voorts dat, omdat van een effectieve communicatie tussen B en het Bestuur geen sprake meer was, met ingang van die dag de taken en bevoegdheden van B werden overgedragen aan een van de andere directeuren.

Bij later die dag aan B overhandigde brief heeft het Bestuur B medegedeeld dat hij in verband met zijn reactie jegens de secretaris op de overhandiging van de eerste brief met onmiddellijke ingang op non-actief was gesteld en hem de toegang tot A ontzegd.

B heeft op 20 april 1995 in kort geding bij het Scheidsgerecht gevorderd dat A wordt veroordeeld hem toe te laten tot het verrichten van zijn werk. Bij uitspraak van 8 mei 1995 van de Voorzitter van het Scheidsgerecht is deze eis afgewezen.

2.2. Eiseres heeft aan haar vordering, zakelijk weergegeven, het volgende ten grondslag gelegd.

Er is sprake van een zodanige verandering van omstandigheden dat de arbeidsovereenkomst met B onmiddellijk of op korte termijn dient te worden ontbonden. Als gevolg van het niet juist en adequaat vervullen van zijn functie door B is de relatie van B met het Bestuur, met de mede-directeuren K en J van de beide centra en met het hoofd van de Economische en Administratieve Dienst, L, ernstig en duurzaam verstoord geraakt.

Ter toelichting stelt A dat B heeft gestreefd naar centralisatie van het financieel beheer. Nadat het rapport I was uitgebracht en was geïmplementeerd door het Bestuur in het beleid, heeft B getracht greep te houden op het financiële beheer. Hij heeft dit onder andere gedaan door de functies 'registratie' en 'informatie' te scheiden en een medewerker te benoemen in een staffunctie. Dit heeft geleid tot het advies van M. B heeft met de conclusies van dit advies ingestemd doch deze niet uitgevoerd.

In de relatie met de beide directeuren van de centra heeft zich een aantal incidenten voorgedaan als gevolg waarvan de relatie met deze beide directeuren is verstoord. In het voorjaar van 1994 hebben de beide directeuren van de centra het vertrouwen in B opgezegd.

B heeft als directeur van A geld overgemaakt aan de N waarvan hij bestuurslid was, zonder dat daaraan een bestuursbesluit ten grondslag lag.

In de periode november 1994 t/m februari 1995 heeft het bestuur middels diverse gesprekken getracht om in overleg tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst te komen. Toen bleek dat dit niet mogelijk was, omdat B ontkende dat er problemen waren, heeft het bestuur, gelet op de inmiddels hoog opgelopen spanningen, besloten een verzoek tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst te doen en voorts B uit zijn functie te ontheffen. B heeft daarbij de secretaris van het Bestuur dermate onheus bejegend dat hem de toegang tot A is ontzegd.

A is bereid bij de beëindiging van de arbeidsovereenkomst de wachtgeldregeling van toepassing te verklaren hoewel deze formeel niet van toepassing is. Voor het overige dienen de verzoeken van B tot schadevergoeding te worden afgewezen.

2.3. B betwist dat de verhoudingen ernstig verstoord zijn. Van diepgaande conflicten tussen hem en het Bestuur is geen sprake. Van de 9 bestuursleden zijn er 6 eind 1994, begin 1995 benoemd. Een conflict met hen kan nog niet ontstaan zijn. Ook met de penningmeester is er geen ernstig conflict ook al meent deze dat dit wel het geval is. Hetzelfde geldt voor zijn relatie met de voorzitter en de secretaris. De penningmeester zal bovendien op zeer korte termijn aftreden.

B betwist voorts dat er een verstoorde relatie bestaat met de directeuren van de centra K en J. Met K heeft hij altijd goed kunnen samenwerken en ook de persoonlijke verhouding met K is niet verstoord.

Het schrijven door J van brieven aan het Bestuur is ongepast en strookt niet met de gewijzigde organisatiestructuur overeenkomstig het rapport I waarin het Bestuur op afstand dient te besturen.

B erkent dat er, omdat de organisatiewijziging en verzelfstandiging van de zorgcentra die in het rapport I worden aangeraden nog niet volledig zijn doorgevoerd, competentiegeschillen kunnen rijzen tussen B en de beide directeuren van de zorgcentra. De laatste stap van het I-advies is echter dat de verenigingsdirectie niet meer met de directie van de zorgcentra van doen zal hebben, waarmee ook de samenwerkingsperikelen uit de wereld zijn.

L heeft onjuiste informatie over het doen en laten van B aan het Bestuur verstrekt. Het Bestuur is hierdoor in negatieve zin beïnvloed ten opzichte van B.

Op de administratie hebben zich problemen voorgedaan tussen de drie werknemers. Om deze op te lossen is een staffunctie los van de administratie gecreëerd; de ondernemingsraad was hiermee akkoord. De adviezen van het rapport M zijn uitgevoerd, zij het dat enige tijd nodig was om de persoonlijke conflicten op te lossen.

De kwestie van de salarisbetaling van J berust op een fout van de accountant. B betwist dat hij zich onheus heeft gedragen tegenover de penningmeester van het Bestuur.

3. De bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht om het geschil bij wege van bindend advies te beslissen wordt door partijen niet betwist en berust op de van toepassing zijnde 'secundaire arbeidsvoorwaarden directieleden' van januari 1984 en het Reglement van het Scheidsgerecht voor het Nederlandse Ziekenhuiswezen.

4. Beoordeling van het geschil

4.1. Uit hetgeen hierboven is weergegeven blijkt dat de voorzitter, de secretaris en de penningmeester van het bestuur ernstige kritiek hebben op de handelwijze van B gedurende de laatste jaren. Daaraan is in gesprekken met B uitdrukking gegeven.

Het Scheidsgerecht verwerpt het verweer van B dat deze kwesties alle zijn geregeld en dat er van een vertrouwensbreuk geen sprake is. In de hierboven onder 2.1. genoemde besprekingen van een delegatie van het Bestuur met B is de vertrouwensbreuk door het Bestuur met zoveel woorden uitgesproken. Het Bestuur had daarvoor ook voldoende redenen. B heeft erkend dat hij zonder opdracht of toestemming van het Bestuur aanzienlijke bedragen heeft overgeboekt naar de noodlijdende Stichting N. Het feit dat deze gelden weer teruggeboekt konden worden naar A neemt niet weg dat B door deze handelwijze het vertrouwen in hem als financieel economisch directeur heeft geschaad. Ditzelfde geldt ook voor de salariskwestie van J. B was verantwoordelijk voor de juiste en prompte uitvoering van het bestuursbesluit in deze.

Het argument van B dat zes van de negen bestuursleden eerst een half jaar geleden zijn aangetreden en met hen geen sprake is van een conflict, doet hieraan niet af, evenmin als zijn argument dat de penningmeester van het Bestuur inmiddels is afgetreden of op het punt staat af te treden. Het Bestuur heeft op begrijpelijke gronden het vertrouwen in B opgezegd en dit wordt niet anders in het geval de bestuursleden wisselen.

Het Scheidsgerecht is voorts van oordeel dat ook de relatie van B met de beide directeuren van de zorgcentra is verstoord. J heeft zijn ongenoegen per brief menigmaal kenbaar gemaakt zowel aan B zelf als aan het bestuur. Ook het verslag van het gesprek op 6 februari 1995 van J en K met B laat aan duidelijkheid op dit punt niets te wensen over. Ook al zou juist zijn de stelling van B dat K op het persoonlijke vlak geen problemen met hem heeft, vastgesteld moet worden dat er zakelijk gesproken ook met K van een ernstig vertrouwensconflict sprake is.

De stelling van B dat een eventueel vertrouwensgebrek bij J en K niet meer van belang is omdat de beide zorgcentra inmiddels geheel zelfstandig zijn geworden en hij geen bemoeienis meer zou hebben met J en K, wordt terecht bestreden door A met de opmerking dat het Verenigingsbureau een ondersteunende taak heeft met betrekking tot de centra en de directeuren daarvan en dat de directeuren van A onderling goed met elkaar moeten kunnen samenwerken.

B heeft in feite niet weersproken dat er van een goede samenwerking met L geen sprake meer kan zijn.

Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat er sprake is van dusdanig diepgaande conflicten tussen B en het Bestuur, de beide directeuren en de HEAD dat van een wijziging van omstandigheden die ontbinding rechtvaardigt, sprake is. Het Scheidsgerecht zal dan ook tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst overgaan.

Het Scheidsgerecht neemt in aanmerking dat B sinds 1977 bij A werkzaam is en voorts dat zich binnen A ontwikkelingen in de organisatie hebben voorgedaan waarop B weliswaar niet adequaat heeft gereageerd maar van welke ontwikkelingen op zich hem geen verwijt kan worden gemaakt. Het Scheidsgerecht acht het daarom billijk dat de arbeidsovereenkomst wordt ontbonden per 1 januari 1996, waarbij B in de periode tot die datum niet de werkzaamheden zal hervatten. Het Scheidsgerecht is van oordeel dat vanaf januari 1996 een vergoeding conform de wachtgeldregeling CBO op zijn plaats is. Voorts is het billijk dat de kosten van outplacement ten behoeve van B tot een maximum van f 50.000,= worden betaald door A. Tenslotte acht het Scheidsgerecht het billijk dat A de kosten van de procedure draagt.

5. Beslissing

Het Scheidsgerecht stelt het navolgende bindende advies vast:

5.1. De arbeidsovereenkomst tussen A en B wordt ontbonden per 1 januari 1996.

5.2. Bepaalt dat B zijn werkzaamheden bij A niet zal hervatten.

5.3. A is gehouden aan B een vergoeding te betalen in de vorm van een wachtgeld overeenkomstig de CBO Ziekenhuiswezen, met dien verstande dat het wachtgeld zal ingaan op 1 januari 1996.

5.4. De kosten van het Scheidsgerecht, begroot op een bedrag van *f* 6.100,= komen voor rekening van A. De Stichting dient voorts een bedrag van *f* 6.000,= bij te dragen in de kosten van rechtsbijstand van B.

5.5. A heeft tot uiterlijk 15 september 1995 de tijd haar verzoek in te trekken. Indien A het verzoek tijdig intrekt vervalt dit advies behoudens ten aanzien van de kosten.